

Polska Ludowa od frontu i od kuchni

19.12.2008

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Dodatek historyczny IPN

Nasz Dziennik 12/2008 (19)

Polska Ludowa od frontu i od kuchni

Komunisty budowany w Polsce według wzorów sowieckich, wbitny przez niektórych z entuzjazmem i powojenną nadzieją, z czasem budził coraz większą grozę. Złowrogą postać przybrał ześwieczony system ochraniający „złoty” system – resort bezpieczeństwa publicznego bezpardonowo zwalczał niepodległościową opozycję, wspierany w tym dziele przez zawile sądy, sprawiedliwych sędziów i prokuratorów. Coraz głębsze rozczarowanie nowym ustrojem znalazło swój wyraz w korespondencji wysyłanej do władz przez obywateli, stanowiącej namiastkę opinii publicznej. Lektura listów, a także propagandowych haseł i milicyjnych raportów, oddziału też drugie oblicze PRL – absurdu, grotesku i dreszczu.

Dr Bogusław Kopka, IPN Centrala **System represji w Polsce 1944-1950**

Zależność Polski od ZSRS

Sytuacja Polski w momencie zakończenia II wojny światowej była niezwykle złożona. Wpływały na nią w różnym stopniu czynniki zewnętrzne, takie jak: podział Europy na dwa przeciwstawne bloki – zachodni i wschodni, i czynnik wewnętrzny: ogromne zniszczenia wojenne (zniszczona została jedna trzecia majątku narodowego), straty w ludności (zginęło ok. 6 mln obywateli Polski), zmiany terytorialne (Jubsta Kresów Wschodnich na rzecz ziem zachodnich i północnych), migracje ludności (wyśiedlenie ludności polskiej z Kresów Wschodnich, przesiedlenie Niemców z Polski), walka polityczna i zmaga o władzę w ramach tzw. ułomnej władzy ludowej.

Dzięki realnej sile militarnej – stacjonującym dywizji Armii Czerwonej (Armii Sowieckiej) i Wojsk Wewnętrznych NKWD (MWD) – Związek Sowiecki stał się faktycznie nowym okupantem Polski. Polakom polskie utraciło aż do 1989 r. swoją suwerenność.

Proces usokolimienia Polski od ZSRS rozpoczął się w momencie przekroczenia przez wojenną granicę polską przez oddziały Armii Czerwonej w styczniu 1944 roku. Momentem zerowym zaś było utworzenie promosowieckiego Polskiego Komitetu Wyzolenia Narodowego.

29 lipca 1944 r. w Moskwie przewodniczący PKWN Edward Osóbka-Morawski oraz ludowy komisarz spraw zagranicznych ZSRS Władysław Molotow podpisali tajne porozumienie między PKWN a rządem sowieckim w sprawie stosunków między dowództwem sowieckim a polską administracją po wyzwoleniu Armii Czerwonej na terytorium Polski (na zachód od rzeki Bug, tzw. linii Curzona). Na mocy tego układu najwyższa władza „w strefie działań wojennych” przysługiwała wojsłom naczelniemu wojsk sowieckich, czyli Kierowni Stalowi. Do jurysdykcji władz sowieckich należały wszelkie wyłączenia skierowane przeciwko Armii Czerwonej. W artykule sądowym zapisano m.in.: „Właści ci, którzy wchodzą w skład wojsk sowieckich na terytorium Polski, będą podlegali jurysdykcji radzieckiego wojsła naczelniemu. Właści zaś ci, którzy wchodzą w skład Polskich Sił Zbrojnych, będą podlegali wojsłowym ustawom i regulacjom polskim. Jurysdykcji tej będzie podlegał również ludność cywilna na terytorium polskim nawet w wypadkach dotyczących przestępstw popełnionych przeciwko wojsłom radzieckim, z wyjątkiem przestępstw popełnionych w strefie opasacji wojennych, które to przestępstwa podlegają jurysdykcji radzieckiej: wojsła naczelniemu”.

Dokończono na s. 11

Pliki do pobrania

[Polska Ludowa od frontu i od kuchni - „Nasz Dziennik”, 12/2008 \(19\) \(pdf, 653.64 KB\)](#)